

Изложба, посветена на строежите преди Освобождението, е уредила Занаятчийската банка в София. В сп. Нива¹ са публикувани фотоснимки, изложени в нея от Беленския мост, стара снимка на турския конак в Търново (отпреди Освобождението), църквата „Св. Троица“ в Свищов — като автор погрешно е посочен Уста Генчо от Трявна. На стр. 2 в статията „Строителството на българите“ се споменава майстор Н. Фичев от Дряново.

Като талантлив български архитект в друга статия на същото списание е посочен Н. Фичев — глава на цяла школа, чиито идеи са пръснати по цяла България от хора, учили при него.²

Вестник „Будилник“³ публикува превод на интересен турски документ от 1864 г. Споменава се, че след някакво голямо наводнение се състоял търг и на Никола Фичев възложили ремонтирането на джамията „Кавакбаба“, текето и помещението, находящо се в „Долна махала“. Описан е самият ремонт. Документът е преведен от „Сали“. В редакционна забележка се съобщава, че в следващия брой ще се публикуват по-интересни документи.

В дописка от Севлиево⁴ с дата от 1 октомври 1856 г. „Цариградски вестник“ съобщава, че на 19 април с. г. започнал строежът на каменния мост над р. Росица. Ще трябва да работят стотина майстори, за да го свършат след 6 месеца. Обнародвано е кратко описание на моста.

Дописка от Ловеч⁵ с дата 20 октомври 1874 г. във в. „Източно време“. Съобщава се, че мостът, който се строи в града, бил на свършване. Мостът се строи ангария с помощта на турското и българско население. На него се правят 60 дюкяна, покрити отгоре във вид на безистен. Приходът от тях щял да се дава на турските училища.

Дописка във в. „Дунав“ в рубриката „Частни работи“. Съобщава се решението да се направи шосето Русчук — Търново. За целта вилаетският управител (Митхад паша — б. м.) заминал за Търново. Решено е да се направят

„мостове от кивгир“ на реките Янтра и Росица.

Дописка¹ в същия вестник в рубриката „Частни работи“. Съобщава се, че шосето от Търново до Бяла било завършено. Изказват надеждата шосето Русчук — Бяла да бъде направено преди идването на зимата. Всичките материали за кивгирения мост върху Янтра били приготвени и се мислело тези дни да бъдат поставени основите (темелите), но силните дъждове попречили на това. Изказва се надежда, ако навреме се поставят основите, мостът да бъде завършен до идването на зимата, тъй като всичко било добре организирано.

Дописка² в същия вестник в рубриката „Частни работи“. Съобщава се, че вилаетският управител заминал на 20 с. м. от Русчук за Плевен, за да прегледа пътя и мостовете, специално големия кивгирен мост над Янтра, който се прави от жители на Търновския санджак. Споменава се, че ако мостът би се направил с пари, щял да струва около 2000 кесии.

Дописка³ в същия вестник в рубриката „Частни работи“. Съобщава се, че освен моста, който се строи над Янтра, в Търновския край са направени „19 моста кивгирени и отгоре с кемери“... На големия мост над р. Янтра темелите и подпорите са във водата и са били свършени лесно, а само кемерите му останали за следващата година.

Дописка⁴ в същия вестник в рубриката „Частни работи“. Съобщава се за частичното завършване на Беленския мост и пробното му пускане в експлоатация — „почнало да се минава по него“. Мостът е дълъг 385 аршина, широк — 12 и висок от повърхността на водата 15 аршина и има 14 гъза. Иказана е благодарността на българското и турското население за грижите, които властта полага за него.

В никоя от посочените дописки не е споменато за строителите на моста (б. м.).

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗУВАНИТЕ ПЕРИОДИЧНИ ИЗДАНИЯ

1. Дунав. Вестник, който съдържа вътрешни и външни новини и всякакви разсъждения. Орган на управителя на Дунавския вилает, списван на български и

¹ Делото на нашите майстори-строители от преди Освобождението. — Нива, 1929, кн. 32, с. 1 и 2

² За резбарството. — Нива, 1930, кн. 6, с. 9

³ [Преписи от турска архива]. Будилник, Търново, бр. 2 от 16 юли 1933

⁴ Цариградски вестник, бр. 300 от 27 окт. 1856

⁵ Източно време, Цариград, бр. 37 от 26 окт. 1874

⁶ Дунав, бр. 15 от 9 юни 1865

¹ Дунав, бр. 21 от 21 юли 1865

² Дунав, бр. 32 от 6 окт. 1865

³ Дунав, бр. 34 от 20 окт. 1865

⁴ Дунав, бр. 125 от 13 ноем. 1866